

Vuk'uzenzele

**JOBS
INSIDE:**

Produced by: Government Communication & Information System (GCIS)

English/Sesotho

Photo Kgatiso I

South Africa's heroines

ALSO AVAILABLE ON:

@VukuzenzeleNews

Vuk'uzenzele

CONTACT US

Website: www.gcis.gov.za
www.vukuzenzele.gov.za

E-mail: vukuzenzele@gcis.gov.za
Tel: (+27) 12 473 0353

Tshedimosetso House:
1035 cnr Frances Baard and Festival streets Hatfield, Pretoria, 0083

FREE COPY NOT FOR SALE

Basadi ba Masakhe Stokvel ba aha matlo

HO E NA LE HO EMA dilemo hore ba boloke tjhelete e batlehang ho aha ntlo kapa ho leka ho kena dikolotong tse boima, sehlopha sa basadi ba Kapa Botjhabela ba thotse matlafatso ka ho ipopa.

Silusapho Nyanda

Basadi ke ditshiya tse tshwereng setjhaba. Lena ke lepetjo la ditho tse 28 tsa *Masakhe Ladies Stokvel*, ba kopanyang mehlodi ya bona ho ahelana matlo ka tsela ya phapanyetsano.

Modulasetulo wa *stokvel*, Ntombekhaya Nyama-Plati (43), o itse *stokvel* sena sa basadi feela, ba Gugulethu, Motse Kapa, se ile sa qalwa bakeng sa ho matlafatsa basadi le ho bopa menyeta ya moruo bakeng sa bona le ba malapa a bona.

"Basadi e ka ba batlisi ba diphethoho metseng ya bo bona empa ho etsa seo, ba lokela ho botsa kamoo ba ka fetolang dintho dibakeng tsa bona," ho ile ha rialo Nyama-Plati.

O itse ke ho botsa potso ena ho entseng hore ho tswalwe *Masakhe Ladies Stokvel*.

"Ke bone kamoo ho hloka mosebetsi ho thefulang badudi ba motse wa rona le kamoo malapa a neng a pakellane ka hara mahae a manyane empa ke ile ka ipotsa hore ke eng se lokelang ho etswa," Nyama-Plati o boleletse ba Vuk'uzenzele.

Nyama-Plati o itse ditho tsa *stokvel* di lefa R2 500 ka kgwedi setho ka seng. Tjhelete e sebedisetswa ho reka thepa ya ho aha le ho lefa seahi bakeng sa ho aha ntlo ya setho ka seng kgwedi ka nngwe.

Esale re qala *stokvel* ka Mmesa, re se re na le ditho tse tharo tse seng di ahe tswe matlo ka ho phethala mme ntlo e nngwe e sa tla ahuwa.

Ho ya ka Nyama-Plati, mokgolamolemo wa pele wa *stokvel* ke mosadi eo ntlo ya hae e neng e sa fela hobane motho a le mong feela ya neng a thusa ka ditjhelete ka lelapeng o hlokahe-

tse pele kaho e phethelwa. Matlo a mang a ahuweng e ne e le a bahiri a ahuwang kamorao dijareteng tsa batho hore batho ba kgone ho a hira hore monga ntlo a fumane lekeno le leng," ho ile ha rialo Nyama-Plati.

Mokgolamolemo le mongodi wa *Masakhe Ladies Stokvel*, Nobantu Malgas, o itse *stokvel* se tlisitse tshepo setjhabeng. Malgas, ya ahileng matlo a bahiri a ahuwang kamorao dijareteng, o itse o bolokile tjhelete e nngwe ya hae ya seabo hore a reke thepa ya ho rua dikgoho.

Nyama-Plati o itse ba menngwe ke sehlopha se seng sa East London hore ba tlo ba eletsa mabapi le kamoo ba ka qalang *stokvel* se tshwanang le sa bona.

O itse *stokvel* seo, moo setho se senyenyan ka ho fetisia se nang le 26, se shebane le basadi hobane ha o matlafatsa basadi, hangata

ba etsa yona ntho eo ho ditho tse ding tsa setjhaba.

"Demokerasing ya rona, ho na le menyeta bakeng sa basadi empa ha ba tsebe matla a bona. Ha basadi ba ka sebetsa e le marematlou, ba ka fihlella tse kgolo," ho ile ha rialo Nyama-Plati.

O tlatseditse ka hore ditho tse ding tsa *stokvel* hajwale di thupellong ya ho ba diahi. Mafumahadi ana hape a tseleng ya ho rupellwa mabapi le ho etsa ditene.

Nakong ya thupello e neng e tshwerwe ke khamphani e etsang samente ya PPC, sehlopha sena se ile sa rutwa ka mefuta e fapaneng ya samente.

"Re ne re sa tsebe hore samente e sebediswang bakeng sa ho aha e fapanle le ya ho poleistera."

Stokvel sena se se tumme hona hoo hajwale se nang le lenane la batho ba eme tseng ho se kenela. ▀

"Ha basadi ba ka sebetsa e le marematlou, ba ka fihlella tse kgolo."

Ba babedi ba ditho tsa *stokvel* ba rerile hore maae a bona a ahuwe dibakeng tsa mahae tsa Kapa Botjhabela.

"Ha re ahe matlo feela

Thuso bakeng sa baetapele ba dikgwebo ba basadi

Mmuso o fana ka thuso e batsi ho basadi ba batlang ho iqalla dikgwebo, ho tloha ka dikeletso le matlole.

SEDA

Hangata, mehopolo e hwahlwa ya kgwebo ya basadi ha e kgone ho thakgoha hobane ba hloka tlhahisoleding e batlehang ho fetola ditoro tsa bona hore e be nnete. Lekala la Ntshetsopele ya Dikgwebo tse Nyane (Seda), e leng lekala la Lefapha la Kgwebisano le Diindaseteri (dti), le lemohile sena mme le hlasisitse bukana bakeng sa dikgwebo tsa basadi mabapi le tshehetso e teng bakeng sa basadi, bobedi ka ditjhelete le e seng ka ditjhelete. Bukana ena e akaretsa dihlooho tse mabapi le kamoo o ka ngodisang kgwebo

ya hao le diphehetso tse tobangeng le baetapele ba dikgwebo ba basadi, ho isa ho tlhahisoleding e shebaneng le makala a papafapaneng a diindaseteri le mokgwa wa ho fumantshwa thuso ya ditjhelete. Ho sheba bukana ena, etela.
www.seda.org.za/Publications. Ho ngodisa kgwebo ya hao ke mohato wa pele wa bohlokwa bakeng sa moetapele e mong le e mong wa kgwebo, hore o tle o imatahanye le melao e laolang mesebetsi ya kgwebo ka hara naha. Dikgwebo di lokela ho ingodisa le Khomishene ya Thepa ya Mautlwela ya Dikhamphani (CIPC).
www.cipc.co.za.

Mehlodi ya thuso

Ho na le mafapha a mang a mangata a mmuso le dikgwebo tsa mmuso tse fanang ka thuso ho baetapele ba dikgwebo ba basadi makaleng a papafapaneng a diindaseteri.

SEFA

Lekala la Ditjhelete la Dikgwebo tse Nyenyan (SEFA) le fana ka dithuso tsa ditjhelete le ditshebeletso bakeng sa dikgwebo tse nyane, tse mahareng le tse kgolo (di-SMME) le dikoporasi.

www.sefa.org.za.

Finfind

Finfind e hokela di-SME tse hloking thuso ya ditjhelete le bakadiman ba nepahetseng, e fana ka tlhahisoleding ya thuto ka ditjhelete, e sebetsana le dipotso tse botswang kgafetsa le ho tobana le diphehetso tse tlwalehleng.

www.finfindeeasy.co.za.

IDC

Isivande Women's Fund e leng akgente ya Koporasi ya Ntshetsopele ya Diindaseteri (IDC), e fana ka thuso ya dikadimo tsa ditjhelete ka tswala e tlase, e thusang haholo le e arabelang mathateng a dikgwebo. E tsitallela ditumellano tse kenyelletsang matlole a ho qala kgwebo, katoloso ya kgwebo, tsosoloso ya kgwebo, forentjhaese le thuso ya ditjhelete ya ho ngotla dikgeo.

www.idf.co.za.

NEF

Letlole la Naha la Matlafatsa le Letlole la Matlafatsa ya Basadi (NEF) a akofisa phano ya matlole bakeng sa dikgwebo tsa basadi ba

batlo ba batsho, ha Letlole la iMbewu lona le tshehetso baetapele ba dikgwebo ba batho ba batsho ba batlang ha qala dikgwebo tse ntjha le ho tshehetso dikgwebo tse teng tsa batho ba batsho tse nang le bokgoni ba katoloso.

www.nefcorp.co.za.

Sekema sa Bathehi ba Diindaseteri ba Bathobatsho

Sekema sa dti sa Bathehi ba Diindaseteri ba Bathobatsho se rerile ho akofisa bonkakarolu ba boradiindseter ba batho ba batsho ka hara moruo wa Aforika Borwa, ha boikitlaetso ba sona ba ntshetsopele ya maitsibelo ba B'avumile bo tshehetso matlafatsa ya basadi ka ho ba ruisa bokgoni ka ho hlwaya talente ho tsa bonono le mesebetsi ya matsoho le ho tsa makala a masela le diaparo.

www.thedti.gov.za.

NYDA

Lekala la Naha la Ntshetsopele ya Batjha (NYDA) le fa baetapele ba dikgwebo ba batho ba batjha menyetla ya ho fumantshwa tshehetso ya ntshetsopele ya dikgwebo ya ditjhelete le eo e seng ya ditjhelete.

www.nyda.gov.za.

Temo

Lekaleng la temo, dti e fana ka matlole ka Sekema sa Tshehetso ya Tswelliso ya Dihlahiswa tsa Temo, se reretsweng ho matlafatsa matsete diporojekeng tse ntjha le ho tse ntseng di le teng.

www.thedti.gov.za.

Basadi ba ka boela ba thola thuso ho tswa ho mananeo a Ilima/Letsema le Lenaneo le Pharalletseng la Tshehetso ya Temo a Lefapha la Temo, la Kabobotjha ya Mobu le Tlhabollo ya Dibaka tsa Mahae. www.daff.gov.za.

Thekenoloji

Thekenoloji bakeng sa Basadi ba Kgwebong e akofisa matlafatsa ya basadi moruong le ntshetsopeleng ya dikgwebo tsa basadi, ha Lenaneo la Tshehetso la Ntjhafatsa ya Diindaseteri le fana ka thuso ya ditjhelete bakeng sa ntshetsopele ya dihlahiswa le metjha tsa ntjhafatsa.

www.thedti.gov.za.

Letlole la Ditjhelete tsa Boiteko ba Thekenoloji le fana ka matlole a tekatekano kapa a mekitlane dikgwebong tse tsepamisitseng maikutlo ho tsa thekenoloji, ho thusa ka ho fetola thepa ya mautlwela ya Aforika Borwa ho ba sehlahiswa se malala-a-laotswe bakeng sa mebaraka. www.idc.co.za.

Lenaneo la Thekenoloji la Seda le fana ka letoto la ditshebeletso tse kgothaletsang boetapele ka hara kgwebo ena, haholoholo ho thusa dikgwebo tse nyane ho fihlella thekenoloji e nepahetseng hore di phhehisane le tse ding le ho hodisa dikgwebo tsa bona.

www.seda.org.za.

Tlhahiso

Yuniti ya kgwebo ya IDC ya diaparo le masela e fana ka tshehetso ho bahlahisi ba mekgabiso ya mahae, bahlahisi ba thepa ya letlalo le bahlahisi ba masela a tlhaho le a senthetiki, ha yuniti ya dihlahiswa tsa dikhemikhale le tsa meriana e fana ka matlole le tshehetso ya ntshetsopele ya diindaseteri le diporojeke tsa ho hlahisia dikhemikhale, dipolastiki le dihlahisia tsa meriana tsa tlatseto. IDC e boetse e fana ka tshehetso makaleng a mang a papafapaneng a diindaseteri, ho tloha ho a temo le bohahlaudi ho isa ho a metjhini le thepa. www.idc.co.za.

Thuto le di-NPO

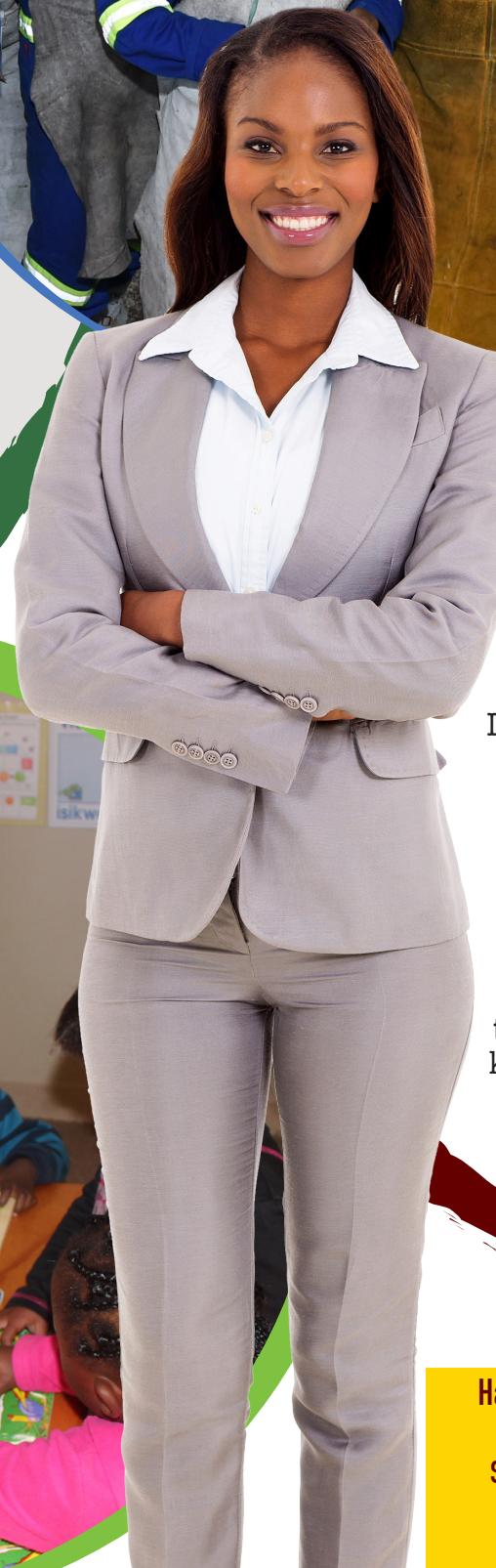
Lekala la Naha la Ntshetsopele (NDA) le ka thusa ba batlang ho theha le ho ngodisa ditsi tsa Dikolo tsa Thuto ya Dikonyana (ECD). www.nda.org.za.

Ilifa Labantwana ke lenaneo la Aforika Borwa la ntshetsopele ya bana ba kenang dikolong tsa dikonyana le thehileng ka selemo sa 2009. Lenane la yona la Bhalisa Inkulisa le thusa ho tjhorisa boingodiso bo sa phethahalang ba tlhokomelo bakeng sa ditsi tsa ECD.

www.ilifalabantwana.co.za.

NDA e boetse e thusa Mekgatio sa Etseng Phaello (di-NPO) ho ba dibopeho kapa dikaho tse molaong; ho lophisa tlhahisoleding e batlehang bakeng sa ho ngodisa NPO kapa koporasi; ho tlatsa le ho kenya diforomo tsa boingodiso; le ho hlahloba ditlhoko tsa bona ka nepo ho netefatsa hore hang ha di se di ngodisitswe di dula di imatahanya le molao wa boingodiso oo di ngodisitsweng tlasa ona.

www.nda.org.za.

Haeba o batla tlhahisoleding e batsi mabapi le ho qala kgwebo, letsetsa dinomoro tse latelang:

Seda- 012 441 1000 | CIPC- 086 100 2472 | Sefa- 012 748 9600 | IDC- 011 269 3000

NEFCORP- 011 305 8000 | NYDA- 012 322 1375 | DAFF- 012 319 6000

NDA- 011 018 5500 | Ilifa Labantwana- 021 670 9848

